

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 373

I brev af 30. august 2024 har udvalget efter ønske fra Karina Adsbøl (DD) stillet mig følgende spørgsmål:

27. september 2024
Sagsnr.: 24/28227

Alm. del – spørgsmål 373:

Vil ministeren redegøre for, hvilken betydning regeringens forslag om justeringer af taxameter- og tilskudssystem vil have for elevernes forventede uddannelses kvalitet?

Svar:

Regeringen indfører med finanslovsforslaget for 2025 en række justeringer af taxameter- og tilskudssystemet på ungdomsuddannelserne.

Justeringerne indføres til dels, da der vil være faldende ungdomsårgange, særligt i landdistrikterne, frem mod 2030. Derfor indføres med justeringerne blandt andet et nyt og forhøjet udkantstilskud på 3,8 mio. kr. til både gymnasier og erhvervsskoler, hvilket vil give uddannelsesinstitutionerne i disse områder et mere stabilt økonomisk grundlag i lyset af den forventede demografisk udvikling.

Tiltagene i taxametermodellen er samlet set udgiftsneutrale, og består således af både udgiftsdrivende tiltag (fx permanent udkantstilskud og harmonisering af takster ml. hhx og stx) såvel som finansieringstiltag (fx knæk i undervisningstaxametrene til de gymnasiale fuldtidsuddannelser ved 700 årselever). En væsentlig del af finansieringen tilvejebringes således ved tilskudsreduktion af særligt større almene gymnasier i de større byer. Det skal bemærkes, at disse skoler generelt vurderes at være økonomisk bæredygtige.

Tiltaget om et knæk i undervisningstaxametrene tager blandt andet udgangspunkt i en omkostningsanalyse udarbejdet af Struensee og Co. i 2019.¹

¹ "Hovedrapport: Omkostningsanalyse af ungdomsuddannelsesområdet," december 2019, Struensee og Co. Link: [Hovedrapport: Omkostningsanalyse af ungdomsuddannelsesområdet 2019 | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

Analysen fra Struensee og Co. viste, at der generelt er en tendens til fallende marginalomkostninger på ungdomsuddannelsesområdet. Således falder løn- og øvrige driftsomkostningerne per årselev med antallet af årselever.

Observationerne fra analysen indebærer, at stordriftsfordele alt andet lige medfører bedre økonomiske vilkår for større institutioner relativt til mindre uddannelsesinstitutioner.

Analysen fra Struensee og Co. undersøger også gymnasiernes økonomiske bæredygtighed og finder, at gymnasierne er blevet mere finansielt robuste, men at der er store variationer mellem skolerne. Specifikt peger analysen på, at økonomisk udsatte gymnasier gennemsnitligt er kendetegnet ved færre årselever, placering i landkommuner, socioøkonomisk svagere elever og mindre hold. Dertil finder analysen også, de gymnasier, der har det største tilpasningsbehov og den laveste tilpasningsevne, generelt er kendetegnet ved færre årselever og placering i landkommuner. Dette skyldes bl.a. at den økonomiske tilpasningsevne for skolerne i høj grad afhænger af, hvor stor en andel af omkostningsbasen, der har aktivitetsafhængighed.

Hvad angår de konkrete effekter af knæktaxameteret, vil der desuden være tale om institutionsspecifikke omkostningstilpasninger, og skolernes tilpasningsevne vil bl.a. være baseret på institutionernes individuelle ledelsesmæssige beslutninger, økonomistyring mv. Der vil således typisk ikke være en direkte eller entydig sammenhæng mellem taxametersystemet (eksempelvis tilskudsfald og -stigning) og lavere eller højere undervisnings- og uddannelseskvalitet.²

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye

² Se eksempelvis rapporten "Censorundersøgelse og Rapport om taxametersystemet og uddannelseskvalitet" udarbejdet af Danmarks Evalueringsinstitut i 2005.